

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 299/2021-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Mariánom Juskom, Račí potok 3, Košice, proti uzneseniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 3 C 12/2017 z 12. februára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. mája 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru napadnutým uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto rozhodnutia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie okresného súdu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň požaduje náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka bola v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 3 C 12/2017 žalobkyňou, ktorá sa proti žalovaným domáhala zaplata sumy 6 987,94 eur s príslušenstvom. Okresný súd rozsudkom č. k. 3 C 12/2017-152 z 30. mája 2019 (ďalej len „rozsudok z 30. mája 2019“) vo výroku I uložil žalovanému 2 povinnosť zaplatiť sťažovateľke sumu 4 979,09 eur s príslušenstvom, vo výroku II žalobu vo zvyšnej časti a proti žalovanej 1 zamietol, vo výroku III priznal sťažovateľke proti žalovanému 2 nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a vo výroku IV priznal žalovanej 1 proti sťažovateľke náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Na základe odvolania bol rozsudok okresného súdu

z 30. mája 2019 rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 4 Co 155/2019-283 z 26. novembra 2020 vo výroku I potvrdený ako vecne správny, vo výroku II bol sťažovateľke priznaný proti žalovanému 2 nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % a vo výroku III bol žalovanej 1 proti sťažovateľke priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Okresný súd následne uznesením č. k. 3 C 12/2017 z 26. januára 2021 (ďalej len „uznesenie z 26. januára 2021“) vydaným vyšším súdnym úradníkom vo výroku I určil, že suma náhrady trov konania predstavuje sumu 2 317,74 eur, ktorú je žalovaný 2 povinný zaplatiť sťažovateľke do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti uznesenia, a vo výroku II určil, že suma náhrady trov konania predstavuje sumu 1 608,80 eur, ktorú je sťažovateľka povinná zaplatiť žalovanej 1 do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti uznesenia.

4. Proti výroku I uznesenia okresného súdu z 26. januára 2021 podala sťažovateľka sťažnosť podľa príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku (ďalej a „CSP“), o ktorej rozhodol okresný súd napadnutým uznesením vydaným sudcom tak, že uznesenie z 26. januára 2021 zmenil, pričom žalovanému 2 bola uložená povinnosť zaplatiť sťažovateľke sumu 2 910,26 eur. V sťažnosti proti rozhodnutiu vydanému vyšším súdnym úradníkom sťažovateľka namietala, že okresný súd nepostupoval pri priznávaní trov právneho zastúpenia správne. Súčasne argumentovala, že okresný súd pozabudol priznať niektoré položky. Okresný súd podľa jej názoru nesprávne určil odmenu advokáta len za šesť úkonov, pričom pozabudol na odvolanie z 24. júna 2019 a dve vyjadrenia z 21. septembra 2019. S uvedenou odmenou podľa sťažovateľky nebol priznaný ani režijný paušál za uvedené úkony. Okresný súd podľa sťažovateľky neprihliadol ani na skutočnosť, že právny zástupca sa musel na pojednávanie dostaviť zo sídla v Košiciach, čím mali byť priznané aj cestovné náhrady a náhrada za stratu času. Podľa sťažovateľky okresný súd neprihliadol ani na skutočnosť, že právny zástupca sťažovateľky je platcom dane z pridanej hodnoty.

5. V napadnutom uznesení okresný súd v reakcii na argumenty sťažovateľky obsiahnuté v sťažnosti poukázal na § 262 ods. 2 CSP, z ktorého nevyplýva povinnosť súdu stranu v konaní na vyčíslenie trov konania či predloženie dokladov preukazujúcich ich výšku vyzývať. Okresný súd pritom vychádzal aj z rozhodovacej činnosti ústavného súdu (III. ÚS 191/2020, IV. ÚS 77/2019), ktorá ním aplikovaný právny názor podporuje. Poukázal aj na závery obsiahnuté v náleze ústavného súdu č. k. III. ÚS 109/2020 z 23. júna 2020, podľa ktorých sa princípu spravodlivosti prieči, aby v dôsledku procesnej aktivity sporovej strany, ktorá sa sťažnosťou podľa § 239 a nasl. CSP domáha nápravy rozhodnutia vyššieho súdneho úradníka, bola dodatočne na základe podania urobeného až v rámci konania o podanej sťažnosti priznaná protistrane náhrada trov konania, ktorých výšku táto protistrana opomenula preukázať a náležite vyčísliť pred rozhodovaním vyššieho súdneho úradníka podľa § 262 ods. 2 CSP, a to za stavu, keď okolnosti veci neindikujú, že by protistrane vo včasnom preukázaní a vyčíslení trov bránila objektívna prekážka.

6. Okresný súd následne v napadnutom uznesení konštatoval, že z obsahu spisu vyplýva, že vyšší súdny úradník v čase rozhodovania o sume náhrady trov konania nemal k dispozícii vyčíslenie a doklady preukazujúce výšku trov právneho zastúpenia sťažovateľky. Keďže cestovné a náhrada za stratu času predstavujú také zložky trov konania, ktorých konkrétnu výšku súd nemá možnosť určiť bez aktivity strany, ktorej takéto trovy vznikli, vyšší súdny úradník uznesením sťažovateľke –

žalobkyni priznal náhradu len tých trov konania, ktorých existencia a výška boli zo spisu v čase jeho rozhodovania zrejme a jednoznačne zistiteľné.

7. Na podklade tvrdenia, že sťažovateľka vyčíslenie trov právneho zastúpenia pozostávajúcich z odmeny advokáta, cestovného a náhrady za stratu času a doklady preukazujúce ich výšku predložila okresnému súdu až 29. januára 2021, teda s podanou sťažnosťou proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom, okresný súd v napadnutom uznesení uzavrel, že sťažnosť sťažovateľky nie je v relevantnej časti dôvodná. Zvýraznil pritom skutočnosť, že sťažovateľka ako žalobkyňa mala dostatočný časový priestor na preukázanie a vyčíslenie cestovného a náhrady za stratu času, keďže od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (21. decembra 2020) uplynul viac ako mesiac. Právny zástupca sťažovateľky pritom v jednotlivých podaniach (vrátane žaloby spísanej 22. marca 2017) síce uviedol, že si uplatňuje trovy konania, avšak tieto ani v jednom z uvedených podaní nešpecifikoval.

8. Okresný súd preto konštatoval, že nemohol na dodatočne vyúčtované cestovné náhrady a stratu času prihliadať a právnomu zástupcovi sťažovateľky tieto v rámci sťažnostného konania dodatočne priznať. Napokon okresný súd uviedol aj to, že právny zástupca sťažovateľky okresnému súdu nedosvedčil ani existenciu takých okolností, ktoré by mu objektívne bránili trovy konania preukázať.

9. Časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľka namietala nepriznanie dane z pridanej hodnoty, okresný súd vyhovel. Vychádzal pritom z dostupných verejných zdrojov o platiteľoch dane z pridanej hodnoty, pričom zdôraznil, že za takýchto okolností by bolo nespravodlivé, aby zástupcovi sťažovateľky nebola táto časť odmeny priznaná, a to aj napriek tomu, že osvedčenie o registrácii pre daň z pridanej hodnoty bolo predložené okresnému súdu až dodatočne.

10. Vo vzťahu k požadovanej odmene za úkony právnej služby – odvolanie z 24. júna 2019 a dve vyjadrenia k odvolaniu žalovanej 1 a žalovaného 2 vrátane režijných paušálov a dane z pridanej hodnoty okresný súd právnomu zástupcovi sťažovateľky priznal odmenu za úkon právnej služby – písomné podanie vo veci samej – odvolanie z 24. júna 2019, keďže výrok II rozsudku okresného súdu z 30. mája 2019, proti ktorému sa sťažovateľka odvolala, sa týkal aj žalovaného 2. Úkon právnej služby – vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného 2 však vzhľadom na jeho obsah nepovažoval za účelne vynaložený, keďže vyjadrenie bolo sťažovateľke zaslané na vedomie, pričom obsahom predmetného úkonu neboli žiadne nové skutočnosti majúce podstatný význam pre priebeh ďalšieho konania. K požadovanej odmene za vyjadrenie k vyjadreniu žalovanej 1 z 21. septembra 2018 okresný súd zdôraznil, že sťažovateľka ako žalobkyňa má nárok na náhradu odvolacieho konania iba proti žalovanému 2, proti ktorému jej náhrada bola priznaná, nie proti žalovanej 1.

II.

Argumentácia sťažovateľky

11. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti zdôrazňuje, že napáda (len) časť napadnutého uznesenia, v ktorej okresný súd rozhodoval vo veci náhrady za stratu času a cestovného.

12. Sťažovateľka namieta, že v napadnutom uznesení okresný súd priznal náhradu trov konania za ďalší úkon v zmysle podanej sťažnosti (odvolanie z 24. júna 2019) a rovnako vyhovel aj časti sťažnosti, ktorou sťažovateľka argumentovala, že jej právny zástupca je platcom dane z pridanej

hodnoty, čo odôvodňuje priznanie odmeny zvýšenej o túto daň. O tejto skutočnosti mal okresný súd vedomosť až na podklade sťažovateľkou podanej sťažnosti. Naopak, z predmetného spisu bolo od začiatku konania zrejmé a evidentné, že právny zástupca sťažovateľky má sídlo v Košiciach, čo si vyžadovalo sa do miesta nariadeného pojednávania v Novom Meste nad Váhom dopraviť.

13. Sťažovateľka zdôrazňuje, že Civilný sporový poriadok síce povinnosť predložiť vyčíslenie trov konania v určenej lehote nestanovuje, ale zároveň nebráni súdu, aby rozhodol o ďalších položkách trov konania, ak neboli do času rozhodnutia vyšším súdnym úradníkom predložené.

14. Sťažovateľka poukazuje na skutočnosť, že právny zástupca mal v čase doručenia uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom trovy vyčíslené, čo je evidentné z dátumu podania sťažnosti, keďže v deň doručenia uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom bola podaná i sťažnosť proti predmetnému uzneseniu.

15. Napadnuté uznesenie okresného súdu je podľa sťažovateľky nespravodlivé (pretože okresný súd priznal v meritórnom rozhodnutí náhradu trov v rozsahu 100 %) a v tomto prípade predbehol právneho zástupcu, ale aj arbitrárne, pretože okresný súd mal vedomosť minimálne o sídle advokáta, pričom podklady boli spolu s riadnym vyúčtovaním okresnému súdu doručené. Ak okresný súd mohol nahliadnuť do evidencie platiteľov dane z pridanej hodnoty, mohol rovnako pri vedomosti o sídle právneho zástupcu vypočítať minimálne náhradu za stratu času, ktorá vyplýva z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), presne tak, ako vypočítal trovy právneho zastúpenia, keď priznal náhradu trov konania, vypočítajúc ju z rovnakej vyhlášky.

16. Napokon sťažovateľka upriamuje pozornosť na zákon č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 62/2020 Z. z.“), ktorý z dôvodu pandémie COVID-19 predlžuje v § 8 lehoty na uplatňovanie práv na súde, ktorých uplynutím by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva, a to do 28. februára 2021. Uvedená lehota platí i pre zákonom alebo súdom určené práva na vykonanie procesného úkonu v konaní pred súdom. Aj napriek tomu, že v prípade trov konania Civilný sporový poriadok neurčuje žiadnu lehotu, okresný súd podľa sťažovateľky nebral žiaden zreteľ na pandemické opatrenia, čím ukrátil sťažovateľku na jej právach. Právo na náhradu trov v napádanej časti tak napadnutým uznesením okresného súdu fakticky aj právne zaniklo. V súvislosti s vládnymi obmedzeniami, ako aj v súvislosti s okolnosťami popísanými v tejto ústavnej sťažnosti sa podľa sťažovateľky doba v predmetnom čase nemôže javiť ako primeraná.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

17. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny) a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) a práva na účinný opravný prostriedok (čl. 13 dohovoru) napadnutým uznesením okresného súdu vydaným vo veci preskúmania sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 26. januára 2021 o sume náhrady trov konania. Sťažovateľka argumentuje arbitrárnosťou napadnutého uznesenia okresného súdu z dôvodov koncentrovane obsiahnutých v bodoch 11 až 16 tohto uznesenia.

18. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval, zisťoval pritom danosť dôvodov jej odmietnutia v súlade s § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená.

19. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

20. Ústavná ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy je rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity vyplývajúcim z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sú všeobecné súdy primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04, III. ÚS 581/2015).

21. Ústavný súd ďalej považuje za žiaduce v rámci formulovania všeobecných východísk, ktoré tvoria ústavnoprávny základ jeho rozhodovania o ústavnej sťažnosti sťažovateľky, zvýrazniť, rešpektujúc judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), že jedným z kľúčových princípov spravodlivého súdneho konania, ako ich garantuje čl. 6 ods. 1 dohovoru, je aj právo na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Jeho obsahom je právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 34/07). Potreba náležité odôvodniť súdne rozhodnutie je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné verejnosťou (IV. ÚS 296/09).

22. Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníka konania (či strany sporu), je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (m. m. IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

23. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva sťažovateľky na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru ústavný súd odkazuje opätovne na judikatúru ESĽP, podľa ktorej uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí nadväzovať na aspoň obhájiteľné tvrdenie (arguable claim) o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie vo veci Silver a ostatní proti Spojenému kráľovstvu z 25. 3. 1983). Článok 13 dohovoru sa tak vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. 4. 1988, séria A, č. 131, rovnako rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 24/2010, IV. ÚS 325/2011, IV. ÚS 90/2013, IV. ÚS 32/2018). Z citovanej judikatúry ESĽP teda vyplýva zrejmä súvislosť práva zaručeného čl. 13 dohovoru s ostatnými právami, ktoré dohovor garantuje.

24. V zmysle už prezentovaných záverov sa ústavný súd pri posúdení namietaného porušenia práv zaručených ústavou, listinou a dohovorom napadnutým uznesením okresného súdu sústredil a zameral na posúdenie otázky, či sa okresný súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľky, ktorú uplatňovala v podanej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 26. januára 2021, vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či má súdom zvolená interpretácia aplikovaných právnych noriem ústavnoprávne akceptovateľný charakter.

25. Ústavný súd nespochybňuje, že za určitých okolností možno k záveru o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne čl. 36 ods. 1 listiny) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť aj v súvislosti s námietkami sťažovateľov smerujúcimi proti časti rozhodnutia všeobecného súdu o náhrade trov súdneho konania (jej sume). Vo všeobecnosti však platí, že rozhodnutie o náhrade trov konania (ktoré je v tomto konaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľky preskúmané) nedosahuje spravidla samo osebe intenzitu predstavujúcu možnosť vyslovenia porušenia základných práv a slobôd bez ohľadu na to, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napádaného rozhodnutia o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

26. Po oboznámení sa s relevantnými časťami napadnutého uznesenia okresného súdu (body 5 až 10 tohto uznesenia) ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie v podstatných častiach arbitrárnosť či svojvôľu pri odôvodňovaní vysporiadania sa okresného súdu so sťažnostnými námietkami sťažovateľky vo veci rozhodovania o sume náhrady trov nevykazuje. Naopak, okresný súd v napadnutom uznesení svoje stanovisko k jednotlivým sťažnostným námietkam sťažovateľky primerane a zároveň logicky zdôvodnil. Ústavný súd argumentáciu tvoriacu súčasť napadnutého uznesenia nemôže považovať za nesúladnú s limitmi sťažovateľkou označených práv. Ústavný súd je tak toho názoru, že okresný súd rozhodol vo veci sumy náhrady trov v intenciách právnych

predpisov spôsobom, ktorý nesignalizuje žiaden závažný procesný excés a ani zásah do označených práv sťažovateľky, ktorých porušenie namieta.

27. V tomto kontexte ústavný súd ďalej poukazuje na právne názory okresného súdu obsiahnuté v napadnutom uznesení, ktoré korešpondujú s rozhodovacou činnosťou ústavného súdu, keďže vychádzajú zo základnej premisy, podľa ktorej sťažnosť proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka nemôže slúžiť ako prostriedok, ktorým sa má doceliť náprava, resp. zvrátenie následku skoršej procesnej pasivity strany sporu (k tomu pozri už v bode 5 tohto rozhodnutia citovaný nálež ústavného súdu).

28. Riadne uplatnenie a vyúčtovanie náhrady trov konania ešte pred rozhodnutím vydaným vyšším súdnym úradníkom má zásadný význam. Aj z uvedeného dôvodu pre rozhodnutie vo veci náhrady trov konania, konkrétne náhrady za stratu času a cestovného v konkrétnych okolnostiach veci sťažovateľky nestačila, ako to samotná sťažovateľka tvrdí, vedomosť konajúceho všeobecného súdu o určitej skutočnosti, napr. v súvislosti so sídlom právneho zástupcu mimo miesta, kde sa uskutočnilo pojednávanie.

29. Sťažovateľka v tejto súvislosti argumentuje tým, že v rámci sťažnostného konania okresný súd právnomu zástupcovi sťažovateľky priznal daň z pridanej hodnoty, ktorú si uplatnil až v rámci sťažnostného konania, čím postupoval inak, ako v prípade uplatnenej náhrady za stratu času a cestovného. Postup okresného súdu bol podľa názoru ústavného súdu udržateľný. Daň z pridanej hodnoty totiž predstavuje vo svojej podstate nepriamu daň neoddeliteľnú od poskytnutých služieb, ktorých protihodnota tvorí v danom prípade jej predmet. Pokiaľ právny zástupca sťažovateľky je platiteľom dane z pridanej hodnoty, stáva sa za splnenia ďalších podmienok stanovených v zákone daň z pridanej hodnoty položkou neoddeliteľne spätou s priznanou úhradou za jednotlivé úkony poskytnutej advokátskej služby. Ak preto okresný súd priznal v rámci sťažnostného konania daň z pridanej hodnoty za poskytnuté advokátske služby, ktoré boli uplatnené a riadne vyčíslené už v konaní pred vyšším súdnym úradníkom, jeho postup nemožno považovať za ústavne neudržateľný.

30. Za ústavne neudržateľné nemožno považovať ani priznanie odmeny za právny úkon podania odvolania z 24. júna 2019 (k tomu pozri bod 12 tohto rozhodnutia), keďže išlo o položku, ktorú sťažovateľka do vyčíslenia náhrady trov konania poňala už v rámci konania pred vyšším súdnym úradníkom (uvedené vyplýva zo sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 26. januára 2021, v ktorej sťažovateľka zdôraznila, že „v časti vyčíslenej odmeny, súd určil odmenu advokáta len za šesť úkonov, pričom pozabudol na odvolanie zo dňa 24.6.2019 a 2 vyjadrenia zo dňa 21.9.2019. Ide o položku č. 6, 8 a 9 vo vyúčtovaní“). Je teda zrejmé, že v konkrétnych okolnostiach veci išlo o právne úkony, ktoré boli súčasťou pôvodného vyčíslenia, a nie nové položky, o ktorých okresný súd v rámci sťažnostného konania rozhodoval prvýkrát.

31. Pokiaľ sťažovateľka argumentuje § 8 zákona č. 62/2020 Z. z., ústavný súd bez potreby bližšieho posúdenia uvádza, že citované ustanovenie sa vzťahuje, ako to napokon aj v ústavnej sťažnosti samotná sťažovateľka ozrejmuje, na plynutie lehôt. Nestanovenie lehoty na vyčíslenie a preukázanie náhrady trov konania zároveň spôsobuje, že na vec sťažovateľky sa nemôže uplatniť ani už citované ustanovenie zákona č. 62/2020 Z. z. o spočívaní lehôt. V súlade s už v časti I tohto rozhodnutia citovanou judikatúrou ústavného súdu možno ustáliť, že pri rozhodovaní vo veci náhrady trov konania môžu mať zásadný vplyv okrem iných aj konkrétne okolnosti brániace vo

včasnom preukázaní a vyčíslení trov (k tomu pozri aj bod 5 tohto rozhodnutia). Okolnosti determinované pandemickými opatreniami preto z vplyvu na posúdenie podmienky vyčíslenia a preukázania požadovanej náhrady trov konania nemožno vylúčiť. V konkrétnych okolnostiach veci však sťažovateľka v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 26. januára 2021 a napokon ani v samotnej ústavnej sťažnosti konkrétne objektívne okolnosti brániace splneniu jej povinnosti ako strany v spore náhradu trov konania vyčísliť a následne preukázať neuvádza. Za daného stavu sa preto jej argumentácia javí ako materiálne nepodložená, teda bez príčinnej súvislosti s namietaným porušením práv zaručených ústavou, listinou a dohovorom.

32. Zo všetkých už uvedených dôvodov je argumentácia sťažovateľky, ktorou odôvodňuje porušenie svojich práv na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie, nedôvodná.

33. Neexistencia obhajiteľného tvrdenia o porušení práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného dohovorom zároveň vylučuje akúkoľvek možnosť vysloviť porušenie ďalšieho práva zaručeného dohovorom, a to práva na účinný opravný prostriedok.

34. Vzhľadom na už uvedené čiastkové závery hodnotí ústavný súd námietky sťažovateľky o porušení čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu (argumentácia v časti II tohto uznesenia) ako zjavne neopodstatnené, čo je dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. g) v spojení s § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

35. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, zaoberať sa ďalšími procesnými návrhmi sťažovateľky stratilo svoje opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júna 2021

Libor Duľa
predseda senátu